

Tisztelt Cukorrépa Termelőnk!

Amint, azt már a 2017/18 évi cukorrépa Termékértékesítési Szerződés megkötésekor jeleztük Önöknek, a 2017/18 cukorévben több más jelentős változás mellett megváltozik a cukorrépa átvétel és minősítés eljárásrendje és ezzel összefüggésben a cukorrépa kifizetése is. **A változás lényege abban áll, hogy a cukorrépa gyári minősítések nem kerül sor a répafej szabvány szerinti levágására** így a répafej tömege nem növeli a szállítmány szennyezettségét és a levonási %-ot. (A változás tehát csak a mintavételt és a minősítést érinti, a gyárudivaron lebillentett répát eddig sem utánfejték). Továbbra is elvárás ugyanakkor, hogy egy összefüggő legalább 3-5 cm átmérőjű vágási felülettel a levélzet minden eleme eltávolításra kerüljön, ellenkező esetben a mintavételnél ezek levágásra/levonásra kerülnek, nagymennyiségű levélmaradvány esetén pedig akár a szállítmány visszautasítása is előfordulhat.

Az egész Agrana cégcsoportban egységesített eljárás célja az, hogy egységnyi területről (1 ha) minél nagyobb répamennyiség és hasznos cukortartalom kerüljön betakarításra, és a termelőknek kifizetésre. A megváltozott cukorrépa átvételi szabályok miatt viszont betakarítás-technológiával kapcsolatos kérdésre és kockázatra is fel kell hívjuk minden cukorrépa termelők figyelmét:

- A Cukorrépa termelés (termelői szemszögből) a répa betakarításával, tisztításával, tárolásával, szállításával, átadásával fejeződik be. Cukortermelési (cukorgyári feldolgozási szemszögből) pedig, az előbb említett manipulációs folyamatokkal kezdődik. Ezeknek a manipulációs tevékenységeknek a hatékonysága a répatermelő és a cukorgyár teljes összhangját igénylik, mivel az összhang hiánya mindkét félnél jelentős veszteségeket okoz.
- A répaátvétel 2017. évi megváltozása arra ösztönzi a termelőket, hogy minden répát, a répafejjel együtt takarítsanak és szállítsanak be a cukorgyárba, maximalizálva ezzel az 1 ha-ról lehozható termést és árbevételt. A cukorgyár bizonyos technológiai korlátok között

a répafejből is tud cukrot gyártani, de fokozott nehézségekkel szembesül akkor, ha a termelők a betakarítás során nem fordítanak kellő figyelmet a helyes fejelés beállítására. **A cukorrépa levélből, levélnyélből annak csonkjából, nem lehet cukrot gyártani, sőt az invertcukor és egyéb káros komponensek miatt a növény ezen részei a répatestben meglévő szacharóz kinyerését is akadályozzák, és helyette a melasz képződését növelik.**

- A tökéletlen fejelés és a visszamaradó levélcsonkok termelői szempontból is kockázatokat rejtnek. Egyrészt a tárolás során alvó levélrügyek, **levélcsonkok életműködése jelentős cukormennyiséget fogyaszt el**, még az átvételt megelőzően. Másrészt amennyiben szakszerűtlen gépbeállításból, adódóan a fejen lévő levél, levélnyel vagy **csonk mértéke meghaladja a szállítmány 1%-át**, akkor a zökkenőmentes cukorgyártási folyamat fenntartása érdekében az érintett szállítmányt a cukorgyár kénytelen **csökkentett értéken (biogáz alapanyagként) átvenni vagy a cukorrépa átvételét megtagadni és a termelő költségére azt visszaküldeni**. Legkisebb egységet, egy teherautó, vagy vasúti szállítás esetén, egy guruló vagon képez. Erre csak abban az esetben van reális esély, ha a betakarítás során a fejelés a répák több mint 20%-ánál túl „magasra” sikerül – ami jó gépbeállítással egyértelműen kizárható műszaki kockázat.
- A gyakorlatban ezért azt javasoljuk, hogy **senki se változtasson az eddigi betakarítási, (gépbeállítási) finomfejelési gyakorlaton**, vagy csak oly mértékben, ami még nem idézi elő a fentebb leírtakat (zöld leveles, levélcsonkos répa). Akkor, (mint az a korábbi években sem volt), nem okoz feldolgozási nehézséget a gyárnak a cukorrépa betakarítás eddigi gyakorlata.

A cukorrépa tisztítása kötelező! A répával együtt felszedett sár, gyom és egyéb anyagok az egymenetes gépi betakarítás során nehezen távolíthatók el, különösen esős időben. Ezért a kiszedett répa utólagos tisztítását minden esetben el kell végezni az átadás előtt. Természetesen a megfelelő tisztaság nem ekkor, hanem a terület gyommentesen tartásával kezdődik és a teljes vegetáció alatt igényli a vonatkozó termesztéstechnológiai elemek betartását. A cukorrépa termelői tisztítását a Magyar Cukor ZRt. 1,38 €/t nagyságú tisztítási költségtérítéssel honorálja. Ezért a gyárba egyetlen szállítmány cukorrépa sem érkezhetsz előtisztítás nélkül! A gyártástechnológia felkészült egy bizonyos szennyezettségű cukorrépa fogadására és megtisztítására a gyárban, azonban ennek mértéke a szennyezettség típusától és mennyiségétől függően, véges. Amikor a kiugróan magas szennyezettség (pl. szálas gyomok, normál időben 20% feletti földszennyezettség) miatt a répa szállítmány feldolgozhatatlan és ez egyértelműen a helytelen termesztés- vagy betakarítás technológiára vezethető vissza, a zökkenőmentes répafeldolgozás érdekében az érintett szállítmányt vagy csökkentett értéken (biogáz alapanyagként) vesszük át, vagy megtagadjuk a cukorrépa átvételét (visszaküldjük az érintett tételt). Legkisebb egységet ilyen esetben is egy teherautó, vagy vasúti szállítás esetén, egy guruló vagon képez.

A cukorrépa tárolásból adódó minőségromlást és tárolási vesztséget csökkenteni kell, az ágazat versenyképességének javítása érdekében!

A Magyar Cukor Zrt, a korai (augusztus végi- szeptember közepéig) illetve késői (december közepétől feldolgozási kampány végéig) betakarítás esetén ütemezési felár megfizetésével ellentételezi a tárolásból adódó cukorrépa értékcsökkenést. 2017-ben ennek átlagos értéke 1€/t lesz, ami a kampány kezdetén várhatóan 2-3 €/t, a kampány végén pedig akár 4-5 €/t nagyságú ütemezési térítést tesz majd lehetővé. Ezen felül a cukorgyár takarófólia beszerzésével is elősegíti a téli tárolású répa takarását. A cukorrépa termelő a prizma takarásával, a feldolgozási ütemnek megfelelő cukorrépa betakarításával, (készletszabályozás, időjárási körülmények figyelembe vétele), illetve a depóhelyek optimális kialakításával csökkentheti a tárolási veszteségeket.

A cukorrépa tárolása során nagymértékben, vagy kizárólag a termelőnek felróható okokból (pl. a prizmában rothadásnak indult répa indokolatlanul korai kiszedés, aránytalanul sok gyom, föld vagy levélzet miatt) bekövetkező jelentős minőség romlás esetén, ha az az adott cukorrépa szállítmány feldolgozását lehetetlenné teszi, a zökkenőmentes répafeldolgozás érdekében a cukorgyár az érintett szállítmányt vagy csökkentett értéken (biogáz alapanyagként) veszi át, vagy megtagadja a cukorrépa átvételét (visszaküldjük az érintett tételt).

A fent említett valamennyi elvárást és azok minősítését továbbra is a termelőkkel, a termeltetési felügyelőkkel, a cukorgyártásért felelős szakemberek bevonásával, közösen fogjuk elvégezni minden, a cukorrépa termelést és feldolgozást befolyásoló tőlünk független tényező mérlegelése mellett. Nem célunk az eddigieknél szigorúbb átvételi gyakorlat meghonosítása, viszont kénytelenek leszünk szankcionálni minden olyan répaszállítmányt, amely egyértelműen termesztés/betakarítás technológiai hibára vezethető vissza és amelynek feldolgozása műszaki vagy gazdasági szempontból lehetetlen.

A kiváló együttműködésnek köszönhetően, az elmúlt években, évtizedekben, csak nagyon ritkán került sor arra, hogy a leszállított cukorrépa átvételét a gyár megtagadta volna. **Jelenlegi levelünket is a szélsőséges minősítési helyzetek elkerülése illetve megelőzése érdekében írtuk, reméljük ezzel sikerül elkerülnünk a fent részletezett helyzeteket.**

Kaposvár, 2017. augusztus 17.

Bízva a további sikeres együttműködésben, köszönettel és tisztelettel!

Magyar Cukor ZRt. Mezőgazdasági Igazgatósága.